

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DMO-TEAMB

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Datum 12 april 2019
Betreft Resultaatgericht werken in de WMO 2015

Kenmerk

1516681-189474-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

In mijn brief van 6 november 2018¹ heb ik u geïnformeerd over een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep over het beschikken van huishoudelijke ondersteuning in een te bereiken resultaat². In die brief heb ik aangekondigd deze uitspraak in breder perspectief te plaatsen met nog te verwachten uitspraken van de hoogste bestuursrechter. In december zijn deze uitspraken geweest³. Belangrijkste conclusie na de analyse van de uitspraken van de hoogste bestuursrechter is dat, voor het waarborgen van de rechtszekerheid van cliënten, maatregelen noodzakelijk zijn. In deze brief licht ik mijn voorgenomen maatregelen toe.

De gemeentelijke uitvoeringspraktijk

Gemeenten beslissen op aanvragen van burgers om maatschappelijke ondersteuning. De Wmo 2015 en de Algemene wet bestuursrecht (Awb) vormen het kader voor deze besluitvorming. Er heeft zich een uitvoeringspraktijk ontwikkeld waarin er gemeenten zijn die beschikken in uren en er zijn gemeenten die beschikken op resultaat. Bij hulp bij het huishouden wordt het resultaat veelal gedefinieerd als 'schoon en leefbaar huis'. Dit resultaat wordt beschreven door de schoonmaakactiviteiten en de frequentie daarvan vast te stellen. Het is aan gemeenten om, binnen de kaders van de regelgeving, lokaal beleid vast te stellen en te voeren, dat zo goed mogelijk aansluit op de lokale opgaven en mogelijkheden. Op basis van zo'n afweging hebben gemeenten de keuze gemaakt voor één van de genoemde varianten.

De uitspraken van de Centrale Raad van Beroep

De Centrale Raad van Beroep is tot de conclusie gekomen dat de door gemeenten ontwikkelde praktijk van het resultaat gericht beschikken de betrokken cliënten onvoldoende rechtszekerheid biedt.

---

¹ TK 2018-2019, 29538 nr. 278

² ECLI:NL:CRVB:2018:3241

³ ECLI:NL:CRVB:2018:3835, ECLI:NL:CRVB:2018:3836, ECLI:NL:CRVB:2018:3837, ECLI:NL:CRVB:2018:3838

In het kort komen de uitspraken op het volgende neer.

- Door in de beschikking niet het aantal uren huishoudelijke ondersteuning te benoemen waar de cliënt recht op heeft, wordt in strijd gehandeld met het rechtszekerheidsbeginsel.
- Het door de gemeente Utrecht opgestelde KPMG-rapport waarmee normtijden voor huishoudelijke hulp zijn ontworpen, is deugdelijk uitgevoerd en KPMG wordt als een onafhankelijke partij aangemerkt. Gemeenten kunnen dit normkader alleen in eigen beleid opnemen als de belangrijkste uitgangspunten daarin worden verankerd.

DMO-TEAMB

Kenmerk
1516681-189474-DMO

Vernieuwing van ondersteuning en waarborgen van rechtszekerheid

Gemeenten beschikken met de Wmo 2015 over beleidsruimte om hun ingezetenen met beperkingen in hun zelfredzaamheid en participatie zo goed, zo passend mogelijk te ondersteunen. Dat is een bewuste keuze. De opdracht voor gemeenten is om dit lokale maatwerk, in dialoog met betrokkenen, te realiseren. Met het oog hierop is het dan ook goed om vast te stellen dat steeds meer gemeenten en aanbieders vernieuwing nastreven, nadenken over voorzieningen die beter aansluiten op de lokale opgaven en mogelijkheden. De beleidsruimte waarover gemeenten, binnen de kaders van de Wmo 2015 beschikken, is randvoorwaardelijk voor deze vernieuwing en moet ook in stand blijven. Maar welke keuze een gemeente ook maakt, aan de hen door de wetgever verstrekte opdracht moet invulling worden gegeven en de aan cliënten toekomende rechtszekerheid mag nooit afbreuk worden gedaan.

Voor het beschikken in uren geldt dat de rechtszekerheid wordt gewaarborgd in de beschikking; de cliënt weet op hoeveel uren hij of zij recht heeft en kan de gemeente daaraan houden en waar nodig aanspreken. Indien een gemeente een systematiek kent van resultaatgericht beschikken, is het belangrijk dat cliënten er ook op kunnen vertrouwen dat het resultaat daadwerkelijk behaald wordt en dat - daar waar dit niet gebeurt - de cliënt de gemeente hierop kan aanspreken. De Centrale Raad van Beroep stelt vast dat de rechtszekerheid in geval van resultaatgericht beschikken niet goed is geregeld. Mijn voornemen is om de waarborgen van rechtszekerheid beter in de Wmo 2015 te verankeren, zodat deze doorwerken in de uitvoeringspraktijk. Ik geef daarbij gevolg aan de ter zake relevante uitspraken van de Centrale Raad van Beroep. Ik werk dit hierna verder uit.

Voorgenomen aanpassing van de Wmo 2015

Ik wil beide vormen van beschikken een plek geven in de Wmo 2015. Dat ga ik doen door het ondersteuningsplan een plek te geven in de wet. In het ondersteuningsplan wordt dan de 'frequentie x activiteit' benoemd. Wanneer een gemeente in uren beschikt, worden in het ondersteuningsplan ook de uren opgenomen. Met deze in de wet te verankeren systematiek wordt niet alleen de rechtszekerheid van de cliënt geborgd, het geeft ook een impuls aan het gesprek dat aanbieder en cliënt zouden moeten voeren gericht op de invulling van de ondersteuning in de betreffende situatie. Dit werk ik op dit moment uit, waarbij ik rekening houd met de kaders die de Awb op dit vlak biedt.

De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep maakt duidelijk dat de Wmo 2015 vooral dient te worden aangescherpt om de rechtszekerheid van de cliënt in geval van resultaatgericht beschikken te borgen. De cliënt en de aanbieder bepalen samen in het ondersteuningsplan hoe het resultaat, bijvoorbeeld een schoon huis, bereikt wordt en wat de cliënt van de huishoudelijke hulp mag verwachten. Het gaat om de activiteiten en hoe vaak die plaatsvinden. Het aantal uren hoeft daarbij niet benoemd te worden, omdat dit niets zegt over het te bereiken resultaat, de mate waarin het huis uiteindelijk schoon is. De gemeente kijkt goed mee, en neemt uiteindelijk het besluit, waarbij het ondersteuningsplan onderdeel uitmaakt van de beschikking. Door het resultaat centraal te stellen is het van belang dat de gemeente goed controleert of het resultaat behaald wordt en van voldoende kwaliteit is. Op dit moment onderzoek ik of de Wmo 2015 op dit punt voldoende aanknopingspunten biedt.

DMO-TEAMB

Kenmerk
1516681-189474-DMO

De cliënt en de aanbieder spreken samen af hoe het resultaat behaald wordt. Die afspraken zijn vaak gebaseerd op een normenkader, dat in gemeentelijke beleidsregels een plek heeft. Dit normenkader moet objectief zijn en opgesteld door een onafhankelijke derde⁴. Ik vind het belangrijk dat in dit normenkader de lokale afwegingen goed worden verwoord. Ik wil gemeenten dan ook oproepen om, voor zover dat nog niet is gebeurd, in samenspraak met de cliëntenraden en aanbieders te komen tot een lokaal normenkader dat recht doet aan de lokale situatie. Waar nodig kan en zal ik gemeenten hier, samen met de VNG, bij op weg helpen.

Ik wil bovendien dat gemeenten in hun verordening, vastgesteld door de gemeenteraad, kenbaar maken welke voorzieningen zij lokaal kennen en ter uitwerking daarvan, in hun beleid, helder aangeven hoe zij beschikken ten aanzien van die voorzieningen; in resultaat of in uren. Daarbij vind ik het van belang dat het voor cliënten duidelijk is wie zij kunnen aanspreken als zij het niet eens zijn met de invulling van de beschikking, het resultaat niet behaald wordt of de kwaliteit te wensen over laat. Dat moet voor de betrokken cliënt op elk moment helder zijn. Daar waar de cliënt op een zeker moment de ondersteuning onvoldoende passend vindt, moet daarover het gesprek worden aangegaan. Ook moeten bezwaar- en beroepsmogelijkheden voldoende duidelijk zijn, waarbij ik aantekenen dat uiteraard zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat cliënten zich genoodzaakt voelen hiervan gebruik te maken. De kracht van de Wmo 2015 is immers 'de dialoog'. Ik wil in overleg met VNG bezien hoe wij gemeenten kunnen ondersteunen in de adequate informatievoorziening aan hun cliënten.

Het is aan gemeenten om een afgewogen keuze te maken voor het beschikken in uren of het beschikken op te bereiken resultaten. Ik zie kansen bij een manier van werken waarbij de ondersteuning zodanig wordt georganiseerd dat het resultaat centraal wordt gesteld. Met deze manier van werken kan optimaal worden aangesloten op de ondersteuningsbehoefte van de cliënt op elk moment, het creëert flexibiliteit in de te bieden ondersteuning en het geeft ruimte aan de professional. Door te beschikken in een resultaat kan op ieder moment bekeken worden wat nodig is voor de cliënt, waarbij de professional in samenspraak met de cliënt bepaalt hoe het resultaat behaald wordt. Een schoon huis kan de ene week ramen lappen betekenen en een andere week de keukenkastjes schoonmaken.

---

⁴ ECLI:NL:CRVB:2016:1402 en ECLI:NL:CRVB:2016:1403

Ook kan het betekenen dat er tijd is voor het bespreken en oplossen van een voor de cliënt belangrijke kwestie, een luisterend oor, iemand op weg helpen. Het biedt maatwerk, zoals de Wmo 2015 ook voorstaat. Uitgangspunt hierbij is dat cliënt rechtszekerheid wordt geboden op het niveau van het te bereiken resultaat en de daartoe (door de aanbieder) te verrichten activiteiten.

DMO-TEAMB

Kenmerk
1516681-189474-DMO

Ten slotte

Daar waar gemeenten klachten en bezwaren (hebben) ontvangen op dit punt roep ik hen op om samen met de cliënt te zoeken naar een oplossing die past bij de lokale uitgangspunten, maar recht doet aan de uitspraken van de hoogste bestuursrechter. Ik acht het raadzaam dat gemeenten hun lokale beleid en uitvoering al zoveel mogelijk in lijn brengen met de door mij voorgenomen wetswijziging, al datgene doen om de rechtszekerheid van hun cliënten in de praktijk te borgen.

Ik wil zoveel mogelijk voorkomen dat in de komende periode voor de vele cliënten aan wie nu naar tevredenheid een voorziening op basis van resultaat is verstrekt, een periode van onduidelijkheid aanbreekt, waarin een nieuw besluit over hun ondersteuning moet worden genomen.

Met mijn voorgenomen maatregelen geef ik opvolging aan de door de Centrale Raad van Beroep gesignaleerde lacunes in de rechtszekerheid van de, in ontwikkeling zijnde, uitvoeringspraktijk van de Wmo 2015. Ik vind het van belang dat de praktijk zich doorontwikkelt, vernieuwt, maar de rechtszekerheid van cliënten moet in alle gevallen gewaarborgd zijn. Een wetsvoorstel waarin mijn inzet is uitgewerkt zal ik zo spoedig mogelijk aanhangig maken.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

SP
T.a.v. mevrouw M.J. Huis in 't Veld
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
HO als algemene voorziening	2356456		23 april 2019

Geachte mevrouw Huis in 't Veld,

Op 24 maart 2019 heeft u raadsvragen gesteld over de invulling van de huishoudelijke ondersteuning (HO) in Hengelo. Via deze brief beantwoorden wij uw vragen. De beantwoording van de vragen ligt in lijn met de informerende brief over de stand van zaken interventieprogramma sociaal domein (zaaknummer 2326315) die wij separaat naar uw gemeenteraad sturen.

- 1. Heeft u een toename geconstateerd in de aanvragen voor huishoudelijke hulp sinds 1 januari 2019 en zo ja, welke toename heeft u geconstateerd? Kunt u aangeven in hoeverre deze eventuele toename verband houdt met het invoeren van het uniforme abonnementstarief?*

Wij kunnen zeker een toename constateren in het aantal aanvragen/meldingen voor ondersteuning. Die toename is eind 2018 al ingezet. Er zijn sinds 1 januari 2019 25% meer meldingen binnen gekomen bij het zorgloket (in vergelijking met 2018, gemeten over de eerste 3 maanden). Wij zien dat de toename verdeeld is over de verschillende vormen van ondersteuning zoals Huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en dagbesteding. Wij hebben door de grote aantallen meldingen nog niet alles kunnen behandelen en daarom nog geen compleet beeld van de (financiële) cijfers.

Uit gesprekken blijkt wel dat diverse mensen, die eerder vanwege de hoogte van de eigen bijdrage hebben afgezien van ondersteuning, zich nu (opnieuw) melden. Men geeft dan vaak aan dat waar eerst het sociaal netwerk de ondersteuningsvraag kon opvangen dat nu niet meer het geval is.

- 2. Kunt u aangeven hoeveel de kosten voor huishoudelijke hulp in het eerste kwartaal van 2019 zijn gestegen als het gevolg van de extra aanvragen en hoe zich dit verhoudt tot het bedrag dat u heeft begroot (€ 800.000,- begroot als extra kosten als gevolg van het abonnementstarief).*

In de begroting 2019-2022 hebben wij de aanzuigende werking door het abonnementstarief op 'PM' staan. Inmiddels hebben wij een inschatting gemaakt en denken wij 250 extra cliënten te krijgen. Het financieel effect daarvan komt neer op € 750.000,-. Dit komt bovenop het bedrag dat wij al in de begroting hebben opgenomen voor minder inkomsten uit eigen bijdrage (eveneens € 750.000,-). Van het Rijk krijgen wij daarvoor € 700.000,- Euro gecompenseerd.

Al met al verwachten wij in 2019 dus € 800.000,- meer uit te geven aan huishoudelijke ondersteuning dan begroot. Wij zullen dit verwerken in de 1^e Berap 2019 en Kadernota 2020-2023.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazeweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

3. *Kan het college vóór het uitbrengen van de Kadernota onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn van huishoudelijke hulp als Algemene Voorziening?*

In het *Interventieprogramma sociaal domein* hebben wij bij maatregelenpakket 4 (te onderzoeken – innovaties) al opgenomen onderzoek te willen doen naar huishoudelijke ondersteuning als algemene voorziening. Wij zijn op dit moment aan het kijken naar mogelijke scenario's hiervoor. Dit lukt niet vóór het uitbrengen van de Kadernota. Wij zijn niet de enige gemeente die hiernaar kijken. In een aantal gemeenten in Nederland is de huishoudelijke ondersteuning al als algemene voorziening ingevoerd. Uitspraken van de Centrale Raad van Beroep maken dat dit niet overal houdbaar is. Bovendien weten wij nu al dat het abonnementstarief vanaf volgend jaar ook van toepassing is op algemene voorzieningen waarbij een duidelijke cliënt-hulpverlener contact bestaat. Dit is het geval bij huishoudelijke ondersteuning.

De VNG adviseert gemeenten bovendien even een pas op de plaats te maken en niet overhaast stappen te nemen. Recentelijk heeft minister De Jonge in de pers uitspraken gedaan over de marktwerking in de zorg en de verplichte aanbesteding. Op dit moment is nog niet bekend of er in dat opzicht ook daadwerkelijk veranderingen te verwachten zijn.

Wel heeft minister de Jonge afgelopen week de Tweede Kamer een brief gestuurd over resultaat gericht werken in de Wmo en de aanpassingen die hij hiervoor wil doorvoeren in de Wmo 2015. Het lijkt erop dat de Wmo 2015 in lijn met onze huidige werkwijze wordt aangepast, maar wij moeten dit eerst goed bestuderen. Wat betekent de aanpassingen in de wet voor onze indicatiestelling en voor huishoudelijke ondersteuning als algemene voorziening? Wij komen hierop graag terug tijdens de politieke markt, waarvan wij vorige week met elkaar hebben afgesproken dat wij die gaan organiseren.

4. *Kan het college onderzoeken of het invoeren van huishoudelijke hulp als Algemene Voorziening een oplossing is voor de aantrekkende werking die het loslaten van de eigen bijdrage naar inkomen heeft?*

Zoals al aangegeven zijn wij het scenario van de huishoudelijke ondersteuning als algemene voorziening aan het onderzoeken. Wij zullen echter rekening moeten houden met de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep en het invoering van het abonnementstarief op algemene voorzieningen.

5. *Wat is het financiële effect van de invoering van huishoudelijke hulp als Algemene Voorziening?*

Over het financiële effect kunnen wij u op dit moment nog niet nader informeren. Het idee van een algemene voorziening is dat het toegankelijker en goedkoper kan zijn ten opzichte van een individuele maatwerkvoorziening. Er zal een afweging gemaakt moeten worden tussen de effecten op het volume tegenover de effecten op efficiency.

6. *Binnen welke termijn zou de huishoudelijke hulp kunnen worden omgevormd van een WMO-maatwerkvoorziening naar een Algemene Voorziening?*

Wij gaan er van uit dat wij eind 2019 een plan hebben voor een toekomstbestendige invulling van de huishoudelijke ondersteuning. Wij houden er rekening mee dat de concrete invoering hiervan per 2021 van kracht kan zijn. Dit hoeft niet perse een algemene voorziening te zijn.

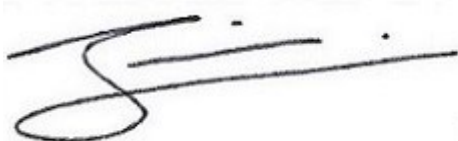
Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

7. *Wat ziet het college als de voor- en nadelen van een omvorming van een WMO-maatwerkvoorziening naar een Algemene Voorziening waarbij een gemeentelijke thuiszorgbedrijf de hulp en ondersteuning levert?*

Bij het uitwerken van de scenario's zullen wij de voor en nadelen van de verschillende opties uitwerken. Of een gemeentelijk thuiszorgbedrijf wenselijk en uitvoerbaar is zal daaruit moeten blijken.

Wij veronderstellen uw vragen hiermee voldoende te hebben beantwoord en spreken elkaar hierover verder tijdens de politieke markt.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aanpassing tarieven huishoudelijke ondersteuning	2299110		11 december 2018

Geachte leden van de Raad,

Via deze brief informeren wij u over de (financiële) ontwikkelingen met betrekking tot de huishoudelijke ondersteuning, gelet op de invoering van de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijzen Wmo2015 en de (financiële) consequenties daarvan.

Aanleiding

Per 1 januari 2018 heeft Hengelo, samen met 12 Twentse gemeenten, raamovereenkomsten afgesloten met zorgaanbieders voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning (hierna HO). Wij zijn hierbij, op basis van de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo2015 (AMvB), gehouden een reële prijs voor de HO te betalen.

Deze AMvB, die sinds 1 juni 2017 van kracht is, verplicht ons om een reële kostprijs te berekenen aan de hand van de in de AMvB genoemde kostprijs-elementen. Een van de kostprijs-elementen betreft de toepassing van de geldende cao en de daaruit voortvloeiende loonontwikkelingen. Voor de HO is de cao Verpleging Verzorging en Thuiszorg (VVT) van toepassing.

Aanbesteding en prijssystematiek HO 2018

De 13 Twentse gemeenten hebben in juni 2017, met startdatum januari 2018, de HO aanbesteed met de mogelijkheid om vijf maal één jaar te verlengen. Bij deze aanbesteding is de AMvB reeds (verplicht) toegepast om te komen tot een reële prijs voor HO.

Naast het verplichtend karakter van zowel de Wmo2015 als de AMvB, verplicht het college zich om, in het belang van een goede prijs-kwaliteitsverhouding, een reële prijs vast te stellen voor door zorgaanbieders te leveren diensten, waarin er onder andere rekening wordt gehouden met de kosten van beroepskrachten. We achten het immers van belang dat medewerkers in de zorgsector een reëel salaris ontvangen.

De kostprijs-elementen uit de AMvB zijn destijds in samenspraak met zorgaanbieders vastgesteld en extern getoetst door bureau KPMG. Er zijn uiteindelijk voor 2018 door het college uurtarieven vastgesteld van:

- € 23,08
- € 27,72¹

Hiermee is voor het eerste volle contractjaar 2018 op basis van de destijds geldende cao en loonschalen een reële prijs conform AMvB vastgesteld. De tarieven zijn vastgesteld door het college en als dusdanig opgenomen in het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning.

---

¹ De tweedeling in uurtarieven komt logischerwijze voort uit de inrichting van de verschillende modules. Daar waar er sprake dient te zijn van huishoudelijke ondersteuning met een hoger opleidingsniveau, is er sprake van een hoger tarief. In 2018 zijn dit de modules 'Zorg voor minderjarig kind' en 'regie'.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazeweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Achtergrondinformatie en complexiteit AMvB

In het Uitvoeringsbesluit Wmo2015² worden gemeenten verplicht een reëel Wmo tarief vast stellen waarmee een zorgaanbieder kan voldoen aan, onder andere, de arbeidsrechtelijke verplichtingen aan de beroepskracht die (bijvoorbeeld) huishoudelijke ondersteuning verricht bij een inwoner. De AMvB is later vastgesteld om gemeenten dwingend rechtelijk te houden aan specifieke kostprijselementen bij de totstandkoming van Wmo tarieven, waaronder doorwerking van loonontwikkelingen in cao's.

De AMvB brengt gemeenten daarmee in een positie waarin zij financieel verantwoordelijkheid dragen voor loongerelateerde prijsontwikkelingen binnen de huishoudelijke ondersteuning, terwijl zij geen invloed kunnen uitoefenen op de bedrijfsvoering (personeel opbouw en salariëring) van zorgaanbieders.

Het Rijk verplicht gemeenten middels de AMvB om elke loonsverhoging in de cao VVT door te vertalen in de gehanteerde tarieven. Dit legt een financieel risico bij gemeenten neer, nu werkgevers en vakbonden beslissen over de verhoging van tarieven in de cao. Zowel het rijk als gemeenten hebben hier geen invloed op.

Gelet op de (personele-) ontwikkelingen in de zorgsector (schaarste onder personeel) en het feit dat gemeenten conform AMvB loonontwikkelingen dienen te bekostigen, zal de matiging van lonen in de zorg geen remmende factor kennen en een financieel risico voor gemeenten met zich meebrengen.

De AMvB schrijft, bewust, geen landelijke tarieven voor maar verplicht gemeenten om, in samenspraak met zorgaanbieders, een lokaal³ passend tarief overeen te komen. Dit heeft als gevolg dat de berekening voor een reëel tarief een tijdrovend proces is en er landelijk verschillen ontstaan in de kostprijsberekening en daarmee de gehanteerde tarieven. Dit proces blijft een doorlopende verplichting.

De AMvB dwingt gemeenten om 'zodra dit mogelijk is' de tarieven aan te passen en dwingt gemeenten om dit te doen bij aanpassing van het contract.

Dit brengt een complex vraagstuk met zich mee nu er conflicterende belangen zijn gelet op de AMvB (wet in materiële zin), de Aanbestedingswet2012 (wet in formele zin) en de gesloten contracten met daaruit voortvloeiende verplichtingen.

(loon) Ontwikkelingen cao VVT

Met ingang van 1 april 2018 hebben werkgevers en werknemers een nieuwe cao VVT afgesloten. Deze cao bevat de volgende loonontwikkelingen:

1. Invoering nieuwe loonschaal voor huishoudelijk medewerkers per 1 april 2018. De oude loonschalen komen hiermee te vervallen. De nieuwe loonschaal kent een hoger start- en eindsalaris. Zorgaanbieders dienen hierdoor medewerkers fors hoger te salariëren;
2. Een aanvullende loonsverhoging van 4% per 1 oktober 2018;
3. Jaarlijkse doorstroom in de treden van de nieuwe loonschaal.

Zowel de inwerkingtreding als de precieze inhoud van de nieuwe cao was ten tijde van de aanbesteding onbekend.

Door het verplichtend karakter van de AMvB, en de verplichte doorwerking van de cao VVT, dienen de 13 Twentse gemeenten genoemde loonontwikkelingen door te voeren in het tarief voor HO.

Er is sprake van een landelijk vraagstuk met betrekking tot vergoeding van deze cao ontwikkelingen in 2018 (met terugwerkende kracht) en of dit al dan niet verplicht is voor gemeenten. Zorgaanbieders zijn evenwel, gelet op de verbindend verklaring van de cao, gehouden aan de toepassing van hogere lonen per april 2018. Gemeenten kennen een dergelijke verplichting

---

² Artikel 5.4 Uitvoeringsbesluit

³ Of bij gezamenlijke aanbesteding: regionaal

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

vermoedelijk niet, ofwel lopen een juridisch aanbestedingsrechtelijk risico, tenzij hiermee in het contract rekening is gehouden door hierover een bepaling (met verplichtend karakter) op te nemen. Dit laatste is voor de 13 Twentse gemeenten het geval.

Afstemmingsproces met zorgaanbieders

Aanbieders en gemeenten dienen uiterlijk 1 januari 2019 afspraken te hebben gemaakt over de toepassing van de nieuwe loonschaal en over de mogelijke aanpassing van de tarieven. Nu de 13 Twentse gemeenten per 1 januari 2019 overgaan tot verlenging van het contract HO, zijn we verplicht om per die datum de tarieven HO aan te passen conform cao loonontwikkelingen.

Om een nieuwe reële prijs te berekenen is de afgelopen periode een traject met zorgaanbieders doorlopen. Dit heeft zich gekenmerkt in een kostprijsonderzoek bij- en in samenwerking met zorgaanbieders. Ook is er aanvullend gebruik gemaakt van benchmarkcijfers en zijn er verdiepende gesprekken met zorgaanbieders gevoerd. Daarnaast zijn de juridische en financiële (on)mogelijkheden onderzocht, zowel wettelijk als contractueel.

Waar het gaat om de toepassing van de AMvB (loonontwikkelingen cao VVT) op onze contracten met terugwerkende kracht in 2018 en de risico's die aanpassing van de tarieven zowel contractueel als aanbestedingsrechtelijk met zich meebrengt, is extern advies opgevraagd. Het advies geeft aan dat de 13 Twentse gemeenten verplicht zijn de tarieven met terugwerkende kracht over 2018 te vergoeden en er geen juridische risico's aanwezig zijn bij toepassing van de AMvB per 2019 en verder.

Consequenties voor Hengelo

Gelet op bovenstaande afwegingen, hebben de loonontwikkelingen cao en het verplichtend karakter van de AMvB tot gevolg dat er in 2018 over wordt gegaan tot een financiële compensatie van 3,25% voor zorgaanbieders.

Daarnaast worden er nieuwe tarieven HO vastgesteld van

- 26,04 (HO basis zonder regie)
- 28,65 (HO met regie)

Dit heeft voor 2018 de volgende financiële consequenties:

- Het hanteren van de loonontwikkelingen cao met terugwerkende kracht in 2018 geeft een prijsstijging van 3,25% voor 2018;
- Gemeenten ontvangen compensatie voor loon- en prijsstijgingen via de integratie-uitkering Wmo. Verwacht wordt dat deze middelen niet toereikend zijn om de extra kosten van de nieuwe loonschaal te dekken;

Dit heeft voor 2019 de volgende financiële consequenties:

- Met de aanpassing van de tarieven naar een reële prijs, is er sprake van een prijsstijging voor de HO van circa 15% in 2019 ten opzichte van het tarief voor 2018. Hiervan betreft 4% de contractuele indexatie per 1 januari 2019 en 11% de verhoging waardoor een reëel tarief conform de AMvB wordt gehanteerd;
- Met ingang van 2019 ontvangen gemeenten een compensatie door een verhoging van het accres algemene uitkering gemeentefonds. Deze middelen zijn onder andere bedoeld om loon- en prijsstijgingen te kunnen financieren. Naar verwachting zijn deze middelen niet toereikend en gemeenten worden geacht de kostenstijging vanuit eigen middelen te financieren;

Zowel in de begroting 2018 alsook de meerjarenbegroting 2019-2022 hebben we voor Hengelo reeds een inschatting gemaakt van het financiële effect van de cao-aanpassing en prijsindex. Op basis van bovenstaande informatie hebben we een doorrekening kunnen maken. Bijgevoegd voorstel om de tarieven aan te passen zou leiden tot de volgende bijstellingen van onze begroting:

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Reeds geraamd effect:	750	1.395	1.395	1.395	1.395
Calculatie bestuursvoorstel tariefaanpassing HO:	182	963	1.220	1.487	1.762
Effect op begroting:	568	433	175	-92	-367

Dit heeft voor 2020 en verder de volgende financiële consequenties:

- Er moet rekening gehouden worden met een jaarlijkse kostenstijging voor de HO. Dit heeft te maken met de jaarlijkse doorstroom in de nieuwe loonschaal. Gemeenten zijn niet vrij om van de cao VVT af te wijken, dan wel om geen rekening te houden met de loonkostenstijgingen die uit deze cao voortvloeien;
- Dit betekent naast de jaarlijkse indexatie een jaarlijkse extra stijging van gemiddeld 3,5% de komende jaren tot en met 2022;
- De cao VVT kent een doorlooptijd tot medio 2019. Indien er in de nieuw te sluiten cao VVT per 2020 een hoger loon wordt afgesproken, loopt het financiële effect voor gemeenten nog hoger op;
- Geraamde stijging voorziet enkel in de tariefverhoging conform AMvB. Eventuele effecten van overige externe ontwikkelingen (daar wordt hierna nader op ingegaan) zijn hierin niet meegenomen.

Toekomstperspectief HO

Naast de inwerkingtreding van de AMvB, zijn er andere externe ontwikkelingen gaande waardoor de (financiële-) houdbaarheid van de HO onder druk staat.

Zo treedt per 1 januari 2019 het abonnementstarief in werking, welke een aanzuigende werking op de Wmo, maar met name de HO zal hebben. Gemeenten hebben geen wettelijke bijsturingmogelijkheden om deze aanzuigende werking te dempen.

Daarnaast wordt er medio december een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep verwacht, waarin naar verwachting wordt uitgesproken wat de toelaatbaarheid van gemeentelijke beleidsvrijheid binnen de HO c.q. Wmo is. De uitspraak is een vervolg op de CRvB uitspraak van afgelopen oktober, waarin de raad het resultaatgericht werken als beleidsoptie lijkt in te perken. De december uitspraak zal een completer beeld geven van een eventuele impact op ons beleid voor HO.

Ons belang is de zorg continuïteit van ondersteuning voor inwoners. Om deze reden nemen we geen overhaaste stappen en zetten we, conform landelijk advies, de komende periode het beleid voort zodat de ondersteuning die inwoners nodig hebben gewaarborgd blijft.

Met ingang van 2019 zal er echter om bovengenoemde redenen wel een verdiepend onderzoek plaats vinden naar de toekomstbestendigheid van de HO waarin zal worden afgewogen of, en zo ja op welke wijze, de beleidsvisie aangepast dient te worden.

Medio 2019 wordt u nader geïnformeerd over (de uitkomsten van) dit verdiepende onderzoek.

Op dit moment zijn er in Hengelo 7 aanbieders gecontracteerd voor HO die aan circa 4500 inwoners HO leveren. De tariefaanpassingen hebben geen gevolgen voor inwoners.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd .

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

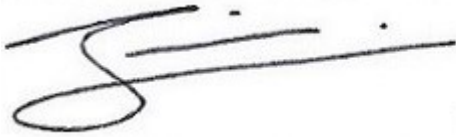
Bladnummer

5

Zaaknummer Uw kenmerk

2299110

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

SP
T.a.v. mevrouw M. Huis in 't Veld
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Beantwoording schriftelijke vragen over de uitspraak CRvB	2290599		5 december 2018

Geachte mevrouw Huis in 't Veld,

Op 29 oktober jl. heeft u schriftelijke raadvragen gesteld over de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over de indicaties Huishoudelijke ondersteuning en de consequenties daarvan voor onze uitvoering Jeugd en Wmo. Via deze brief beantwoorden wij deze vragen.

Vraag 1: Kent het college de uitspraak?

Ja, het college kent deze nieuwe uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.

Vraag 2a: Wat betekent deze uitspraak voor de huidige cliënten die huishoudelijke hulp ontvangen op basis van een schoon huis?

Naar aanleiding van een eerdere uitspraak van de CRvB (2016) hebben wij onze werkwijze al aangepast en ontvangen cliënten nu bij de beschikking al het zorgplan van de aanbieder die de huishoudelijke ondersteuning levert. Daarmee geven wij in de beschikking niet alleen het resultaat aan, maar ook welke zorg wordt gegeven (activiteiten per ruimte), hoe vaak (frequentie) en voor hoe lang (termijn indicatiestelling). De cliënt kiest zelf welke aanbieder hij of zij wenst.

Deze recente uitspraak van de CRvB vraagt van ons om in de beschikking ook het aantal uren en minuten toe te voegen. Wij zullen daarvoor het format van het zorgplan dat de aanbieder invult aanpassen, zodat naast frequentie ook het aantal uren en minuten ingevuld moeten worden. Dit zorgplan stuurt de aanbieder terug naar het college, waarna de toegangsmedewerker beoordeelt of het zorgplan zorgvuldig tot stand is gekomen en of het zorgplan aansluit bij de opgestelde resultaten en daarmee een passende bijdrage wordt geleverd. Vervolgens worden de uren en minuten opgenomen in de beschikking.

Vraag 2b: Is het college van plan alle betreffende cliënten opnieuw te informeren en te indiceren?

Wij zullen bovengenoemde aanpassing invoeren bij alle nieuwe cliënten die een aanvraag indienen voor huishoudelijke ondersteuning. Bij bestaande cliënten doen wij dit alleen op verzoek van de cliënt.

Vraag 3: Wat betekent deze uitspraak voor het Twents Inkoopmodel?

In het nieuwe Twentse inkoopmodel wordt gewerkt met een zogenaamd afsprakenoverzicht (in plaats van zorgplan) dat onderdeel wordt van de beschikking. In het afsprakenoverzicht beschrijft de gemeente de met de cliënt bepaalde resultaten (het wat) en de aanbieder welke acties/ interventies daarvoor nodig zijn (het hoe). In het afsprakenoverzicht komt ook te staan wat de

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

startdatum is, de duur van de ondersteuning en het aantal uren en minuten (volume). Ook hier beoordeelt uiteindelijk het college of de aanbieder een passende bijdrage gaat leveren.

Wij denken hiermee aan de huidige uitspraak van de CRvB te voldoen, maar weten ook dat er nog een nieuwe uitspraak van de CRvB aan komt over resultaatgericht indiceren Huishoudelijke Ondersteuning en de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het beleid HO. Wij wachten deze uitspraak af en kijken dan met de andere gemeenten in Twente samen wat dit betekent voor het nieuwe Twentse model.

Vraag 4: Wilt u de financiële gevolgen schetsen die hierdoor ontstaan?

Vooralsnog heeft het geen financiële consequenties. Mochten veel bestaande cliënten van Huishoudelijke ondersteuning een nieuwe beschikking wensen, dan leidt dit echter wel tot kosten voor extra personele inzet.

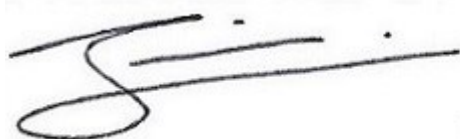
Voor wat betreft het nieuwe Twentse model zullen in 2019 alle cliënten geherindiceerd worden en wordt het afsprakenoverzicht in lijn met de uitspraken van de CRvB ingevuld.

Wij veronderstellen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

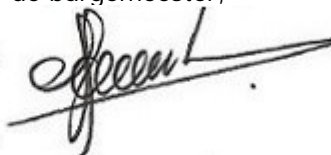
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Gemeente Hengelo

SP
T.a.v. de heer A Bruinsma
Postbus 18
7550AA Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
vragen huishoudelijke hulp	2220654		10 april 2018

Geachte heer Bruinsma,

In uw brief van 14 maart 2018 vraagt u aandacht voor de ontevredenheid die u ter ore komt over de huishoudelijke ondersteuning binnen de WMO. Per januari 2018 maakt de verzorging van de was onderdeel uit van de norm "schoon/leefbaar huis" en kunnen mensen niet meer apart met een dienstenbon, voor €5,- per uur extra hulp inkopen. U stelt ons een aantal vragen omtrent het feit dat cliënten melden dat zij, ondanks deze verandering, niet meer uren hulp en ondersteuning krijgen dan voorheen.

Uw vragen:

- 1. Is de veronderstelling van onze inwoners terecht dat de opnamen van "de verzorging van de was" in de basisnorm ook moet leiden tot meer uren feitelijke hulp?*

In sommige situaties is die veronderstelling juist. De aanbieder zorgt voor maatwerk. Wij hebben als gemeente een overeenkomst met de aanbieders gesloten over het verzorgen van een "schoon en leefbaar huis" tegen een 4-wekelijks tarief. Er is een basismodule en er zijn aanvullende modules. Bij de basismodule hoort met ingang van 1-1-2018, indien nodig, ook de verzorging van de was en het lappen van de binnen-ramen. In het zorgplan dat de aanbieder met de cliënt maakt worden de werkzaamheden, die de cliënt niet zelf kan uitvoeren, beschreven. De cliënt moet zelf melden wanneer er ook hulp bij de was nodig is. De verwachting is dat dat betekent dat er in zo'n situatie ten opzichte van vorig jaar ook meer tijd wordt ingezet.

- 2. Welk beeld hebt u van de wijze waarop de verschillende aanbieders de nieuwe norm invullen?*

Wij hebben in januari en februari 2018 gesprekken gevoerd met alle gecontracteerde aanbieders waarbij we, naast een kennismaking, ook aandacht hebben gehad voor de vragen en klachten die bij ons binnen komen. De afspraken, de werkwijze en de signalen zijn met de aanbieders besproken.

- 3. Komen er bij het college ook vragen en klachten binnen over de wijze waarop hulp, die eerst kon worden ingekocht via vouchers, nu in de basisnorm wordt ingevuld?*

Het zorgloket krijgt inderdaad diverse vragen en opmerkingen over de invulling van de hulp. De cliënten wordt uitgelegd wat zij mogen verwachten van de aanbieder en welke alternatieven er zijn binnen de algemene voorzieningen. Indien nodig wordt contact gelegd met de Wmo consulenten van de afdeling Ondersteuning en Zorg.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

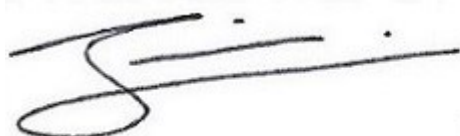
4. *Kunt u het beeld bevestigen dat er verschillen zijn tussen de verschillende aanbieders van huishoudelijke hulp met betrekking tot de wijze waarop de norm voor een leefbaar huis wordt ingevuld?*

Wij hebben met alle aanbieders dezelfde afspraken gemaakt dus er zou geen verschil moeten zijn. Uit de signalen die we krijgen leiden we af dat dat in de praktijk nog niet helemaal zo ervaren wordt. Naar aanleiding van onder andere uw signaal zullen wij opnieuw contact leggen met de aanbieders over de gemaakte afspraken omtrent de werkwijze en de uitwerking daarvan in de praktijk.

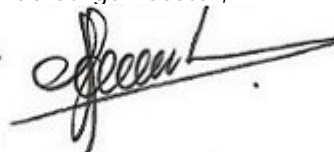
Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.